

Sygn. akt VIII C 3724/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: sekr. sąd. Kamila Zientalak

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) z siedzibą w W.

przeciwko K. B.

o zapłatę 573 zł

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 3724/15

UZASADNIENIE

W dniu 30 października 2015 roku powód Towarzystwo (...) z siedzibą w W. wytoczył przeciwko pozwanej K. B. powództwo o zapłatę kwoty 573 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że zawarł z pozwaną umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego marki V. o nr rej. (...), na potwierdzenie czego wystawił w dniu 7 kwietnia 2014 roku polisę nr (...). Składka za ubezpieczenie w kwocie 573 zł podlegała zapłacie do dnia 21 kwietnia 2014 roku i nie została przez pozwaną uiszczona. **(pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym k. 2-4)**

W dniu 3 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Nakaz ten zaskarżyła sprzeciwem w całości pozwana, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że w dniu 16 września 2011 roku zbyła przedmiotowy pojazd.

Postanowieniem z dnia 30 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi. **(nakaz zapłaty k. 4v., sprzeciw k. 6-6v., postanowienie k. 9)**

Po przekazaniu sprawy z e.p.u. powód uzupełnił braki pozwu i podtrzymał powództwo w całości. **(pozew k. 14-15)**

W uzupełnieniu sprzeciwu pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wnosząc jak dotychczas podniosła, iż pojazd objęty sporną polisą został sprzedany w dniu 16 września 2011 roku R. W.. W dniu 7 kwietnia 2014 roku R. W. zawarł z powodem umowę ubezpieczenia, nie informując o tym pozwanej, ani też nie dysponując jej pełnomocnictwem. R. W. podpisał się przy tym pod umową w miejscu „ubezpieczający” i tak parafowana umowa została zaakceptowana przez przedstawiciela powoda. Pozwana podniosła ponadto, że sporna umowa obejmuje okres ubezpieczenia od dnia 13 lipca 2013 roku do dnia 12 lipca 2014 roku, a została zawarta w dniu 7 kwietnia 2014 roku. **(sprzeciw k. 26-29)**

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał powództwo w całości. Wyjaśnił, że w dniu 12 lipca 2011 roku zawarł z pozwaną umowę ubezpieczenia na okres od dnia 13 lipca 2011 roku do dnia 12 lipca 2012 roku (nr polisy (...)), z tytułu której składka za ubezpieczenie została uiszczona w całości. Umowa ta nie została wypowiedziana, w konsekwencji w oparciu o treść art. 28 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, w następnych latach dochodziło do zawarcia kolejnych umów ubezpieczenia, na potwierdzenie czego powód wystawiał polisy OC. Powód podniósł przy tym, że z uwagi na datę zawarcia pierwotnej umowy ubezpieczenia w sprawie nie znajdują zastosowania przepisy ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych w brzmieniu obowiązującym od dnia 11 lutego 2012 roku, a zatem sprzedaż pojazdu przez pozwaną nie miała wpływu na automatyczne wznowienie umowy w trybie art. 28 ustawy. Jednocześnie pozwana zaniechując poinformowania powoda o fakcie sprzedaży pojazdu, była solidarnie odpowiedzialna za zapłatę składki. **(odpowiedź na sprzeciw k. 35-35)**

Na rozprawie w dniu 25 sierpnia 2017 roku pełnomocnik powoda nie stawiał się. Pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa. **(protokół rozprawy k. 62)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 lipca 2011 roku pozwana K. B., jako właścicielka samochodu marki V (...) o nr rej. (...), zawarła z powodem umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego za szkody powstałe w związku z ruchem w/w pojazdu na okres od dnia 13 lipca 2011 roku do dnia 12 lipca 2012 roku. Zawarcie umowy zostało potwierdzone wystawieniem polisy numer (...). Składka za ubezpieczenie została przez pozwaną zapłacona w całości.

W dniu 16 września 2011 roku pozwana sprzedała przedmiotowy pojazd R. W.. O zbyciu pojazdu sprzedająca nie poinformowała powoda.

W dniu 24 września 2012 roku powód wystawił na pozwaną potwierdzenie zawarcia umów ubezpieczeń komunikacyjnych, obejmujące umowę odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu, z okresem ubezpieczenia od dnia 13 lipca 2012 roku do dnia 12 lipca 2013 roku. Potwierdzenie, o którym mowa, zostało podpisane przez ubezpieczającego, którego podpis jest nieczytelny i znacznie różni się od podpisu pozwanej na wniosku o ubezpieczenie i potwierdzeniu zawarcia umowy z dnia 12 lipca 2011 roku. Następnie, w dniu 7 kwietnia 2014 roku powód wystawił na pozwaną potwierdzenie zawarcia umów ubezpieczeń komunikacyjnych na podstawie wniosku z dnia 7 kwietnia 2014 roku, obejmujące umowę odpowiedzialności posiadacza pojazdu, z okresem ubezpieczenia od dnia 13 lipca 2013 roku do dnia 12 lipca 2014 roku. W dokumencie tym składka za ubezpieczenie została ustalona na kwotę 573 zł z terminem płatności do dnia 21 kwietnia 2014 roku. Pod przedmiotowym potwierdzeniem złożył podpis przedstawiciel powoda T. K. oraz ubezpieczający R. W. **(umowa sprzedaży k. 7, wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia k. 45-46, potwierdzenie zawarcia umów ubezpieczeń komunikacyjnych k. 48, k. 50, k. 52)**

Pozwana nie opłaciła składki za ubezpieczenie, o której mowa wyżej, na skutek czego powód wystawił w dniu 17 września 2015 roku na pozwaną wezwanie do zapłaty opiewające na kwotę 568 zł. **(wezwanie do zapłaty wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. 53-54, okoliczności bezsporne)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź w oparciu o dowody z powołanych dokumentów, których prawdziwości ani rzetelności sporządzenia nie kwestionowała żadna ze stron procesu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

W sprawie znajdują zastosowanie przepisy Księgi pierwszej – części ogólnej Kodeksu cywilnego, przepisy Księgi trzeciej dotyczące umowy ubezpieczenia oraz przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zwanej dalej ustawą, w brzmieniu sprzed, jak i po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011, Nr 205, poz. 1210, data wejścia w życie – 11 lutego 2012 roku), zwanej dalej ustawą nowelizującą. Zgodnie bowiem z art. 6 ustawy nowelizującej, przepisy dotychczasowe miały zastosowanie do umów zawartych przed wejściem w życie ustawy nowelizującej.

Zgodnie z treścią przepisu art. 805 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Ubezpieczyciel zobowiązany jest potwierdzić zawarcie umowy dokumentem ubezpieczenia (art. 809 § 1 k.c.).

Stosownie zaś do treści art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego przez niego pojazdu. Umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawiera się (co do zasady) na okres 12 miesięcy.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy, jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy.

Jednocześnie w myśl art. 31 ust. 1 ustawy według brzmienia sprzed dnia 11 lutego 2012 roku, w razie zbycia pojazdu mechanicznego, którego posiadacz zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na nabywcę pojazdu przechodzą prawa i obowiązki zbywcy wynikające z tej umowy. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że nabywca wypowie ją przed upływem 30 dni od dnia nabycia pojazdu mechanicznego. W przypadku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z upływem 30 dni następujących po dniu nabycia pojazdu mechanicznego. Przepisy art. 28 stosuje się odpowiednio.

Z kolei stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 3 ustawy według brzmienia sprzed dnia 11 lutego 2012 roku, zbywca pojazdu mechanicznego jest obowiązany do przekazania nabywcy dokumentów potwierdzających zawarcie umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz do powiadomienia zakładu ubezpieczeń, w terminie 30 dni od dnia zbycia pojazdu mechanicznego, o fakcie zbycia tego pojazdu i o danych osobowych nabywcy. Zbywca pojazdu mechanicznego ponosi wraz z nabywcą odpowiedzialność solidarną wobec zakładu ubezpieczeń za zapłatę składki ubezpieczeniowej należnej zakładowi ubezpieczeń za okres do dnia powiadomienia zakładu ubezpieczeń o okolicznościach, o których mowa w ust. 1.

W przedmiotowej sprawie bezspornym było, że pozwaną, jako zbywcę pojazdu łączyła z powodem umowa ubezpieczenia OC, na mocy której ochroną ubezpieczeniową został objęty samochód marki V. (...), jak również, że po zawarciu tejże umowy pozwana sprzedała przedmiotowy pojazd na rzecz R. W., co miało miejsce w dniu 16 września 2011 roku. Jednocześnie pozwana nie udowodniła, że poinformowała powoda o fakcie zbycia samochodu, co w świetle przytoczonych wyżej przepisów czyniło ją odpowiedzialną za zapłatę składki za ubezpieczenie solidarnie wraz z R. W..

W ocenie Sądu powód nie wykazał jednak, iż pozwana jest zobowiązana do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem.

Zgodnie z treścią przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. W konsekwencji w przedmiotowej sprawie to powód winien udowodnić, że pozwana powinna zapłacić mu należność w wysokości 573 zł z odsetkami od daty wskazanej w pozwie w związku z zawartą umową ubezpieczenia. Stosownie bowiem do treści art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie w pełni podziela zaś stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku (I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76), że rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności jeżeli strona jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Przenosząc powyższe na grunt omawianej sprawy wskazać należy, że z przedłożonych w poczet zgromadzonego materiału dowodowego dokumentów niespornie wynika, że polisa OC, z której powód wywodzi swoje żądanie, została wystawiona na wniosek R. W., a więc osobę, która zakupiła od pozwanej pojazd marki V. (...). Z potwierdzenia zawarcia umowy ubezpieczenia z dnia 7 kwietnia 2014 roku wprost wynika, że podstawą zawarcia umowy ubezpieczenia i wystawienia polisy (...) był wniosek ubezpieczającego, a więc R. W., który złożył podpis pod omawianym dokumentem. Godzi się przypomnieć, że zgodnie z art. 808 § 1 k.c. ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek. W takim przypadku roszczenie o zapłatę składki przysługuje ubezpieczycielowi wyłącznie przeciwko ubezpieczającemu (art. 808 § 2 k.c.). Skoro w niniejszej sprawie polisa nr (...) została wystawiona na skutek wniosku R. W., jako ubezpieczającego, nie może budzić wątpliwości, że o zapłatę składki wynikającej z tejże polisy w kwocie 573 zł powód winien wystąpić przeciwko tej osobie, nie zaś przeciwko pozwanej. Sądowi nie umknęło przy tym, że z treści przedmiotowego potwierdzenia nie wynika, aby sporna umowa ubezpieczenia została zawarta w trybie art. 28 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, a jedynie, że umowa ta jest kontynuacją poprzedniej polisy. Jednocześnie powód wprost wskazał w pozwie, że wywodzi swoje roszczenie z umowy z dnia 7 kwietnia 2014 roku, a więc zawartej w wyniku wniosku złożonego przez ubezpieczającego R. W..

W ocenie Sądu uwadze nie może ponadto ująć okoliczność, że w przypadku umów zawieranych na zasadach określonych w art. 28 ust. 1 ustawy, mamy do czynienia z nową umową, co wprost wynika z treści tego przepisu. Implikacją powyższego musi być przyjęcie, iż w przypadku umów zawieranych po dacie 10 lutego 2012 roku, zastosowanie względem nich znajdują przepisy ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych w brzmieniu nadanym im przez ustawę z dnia 19 sierpnia 2011 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011, Nr 205, poz. 1210). Nowelizacją tą wprowadzono do ustawy m.in. art. 28 ust. 1b-1d, na mocy których zakłady ubezpieczeń zostały zobowiązane do wysyłania ubezpieczającym w zakresie ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (za wyjątkiem umów zawieranych w trybie negocjacji z przedsiębiorcą) informacji o ubezpieczeniu na kolejny okres ubezpieczenia. Taka informacja powinna być wysyłana alternatywnie w formie elektronicznej (jeśli przy zawarciu umowy ubezpieczenia ubezpieczający wyraził zgodę na składanie mu oświadczeń w takiej postaci) lub pisemnej (w sposób umożliwiający niezwłoczne poinformowanie ubezpieczającego), najpóźniej na 14 dni przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia została zawarta. Minimalnymi wymogami przesyłanej informacji są: określenie wysokości składki ubezpieczeniowej, w przypadku gdy dojdzie do zawarcia kolejnej umowy przy zastosowaniu klauzuli prolongacyjnej; pouczenie, że wysokość składki ubezpieczeniowej może ulec zmianie, jeżeli po wysłaniu informacji przez zakład ubezpieczeń wyjdą na jaw okoliczności mające wpływ na wysokość składki oraz wskazanie tych okoliczności; pouczenie o prawie wypowiedzenia dotychczasowej umowy oraz o formie, możliwym sposobie oraz terminie złożenia tego wypowiedzenia; pouczenie o skutkach tego wypowiedzenia oraz skutkach jego zaniechania. Pomimo powyższego obowiązku powód nie wykazał, aby stosowne informacje przekazał pozwanej.

Mając na uwadze całość powyższych rozważań Sąd uznał, że pozwana nie jest biernie legitymowana do udziału w niniejszym postępowaniu, skoro powód wywodzi swoje roszczenie z umowy zawartej na wniosek ubezpieczającego R. W..

Na marginesie zaznaczenia wymaga, że jako podstawę dochodzonego roszczenia powód w pozwie wprost wskazał umowę ubezpieczenia OC z dnia 7 kwietnia 2014 roku, taka data zawarcia umowy widnieje również na przywoływanym wyżej potwierdzeniu. Jednocześnie z przedłożonych przez powoda dokumentów jednoznacznie wynika, że na mocy powyższej umowy ochrona ubezpieczeniowa miała być świadczona w okresie od dnia 13 lipca 2013 roku do dnia 12 lipca 2014 roku. W świetle zasad doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania zdaniem Sądu mocno wątpliwym jest, aby ubezpieczyciel z tytułu spornej polisy udzielał jakiegokolwiek realnej ochrony ubezpieczeniowej za okres sprzed dnia 7 kwietnia 2014 roku, zwłaszcza jeśli uwzględnić okoliczność, że umowa ubezpieczenia nie może obejmować swoją mocą okresu sprzed daty jej zawarcia. Dodatkowo należy tu przywołać treść przepisu art. 809 § 2 k.c., w myśl którego, z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w art. 811, w razie wątpliwości umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia, w sprawie zaś nie zostało w ogóle wykazane, by pozwana otrzymała sporną polisę. Truizmem jest przy tym stwierdzenie, że co do zasady żądanie zapłaty składki następuje w początkowym okresie ubezpieczenia, zazwyczaj w dniu podpisania umowy, bądź w ciągu kilku - kilkunastu dni później.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw.

Pozwana wygrała proces w całości, a zatem należy jej się od powoda zwrot kosztów procesu w pełnej wysokości. Na koszty poniesione przez pozwaną złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika będącego adwokatem w stawce minimalnej – 180 zł (§ 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2012 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, t.j. Dz.U. 2013, poz. 461). Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.